

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 3. decembra 2020*

„Odvolanie – Nariadenie (ES) č. 1107/2009 – Uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh – Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/2324 – Obnovenie schválenia účinnej látky ‚glyfozát‘ – Článok 263 ZFEÚ – Aktívna legitímácia regionálneho subjektu – Priama dotknutosť“

Vo veci C-352/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 1. mája 2019,

Région de Bruxelles-Capitale (Belgicko), v zastúpení: A. Bailleux, avocat,

odvolateľ,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: X. Lewis, F. Castillo de la Torre, I. Naglis a F. Castilla Contreras, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot (spravodajca), sudcovia L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan a N. Jääskinen,

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. júla 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním sa Région de Bruxelles-Capitale (Región Brusel-hlavné mesto, Belgicko) domáha zrušenia uznesenia Všeobecného súdu Európskej únie z 28. februára 2019, Région de Bruxelles-Capitale/Komisia (T-178/18, neuvverejnené, ďalej len „napadnuté uznesenie“, EU:T:2019:130),

* Jazyk konania: francúzština.

ktorým Všeobecný súd zamietol ako neprípustnú jeho žalobu o neplatnosť vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2324 z 12. decembra 2017, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh obnovuje schválenie účinnej látky glyfozát a ktorým sa mení príloha k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) č. 540/2011 (Ú. v. EÚ L 333, 2017, s. 10, ďalej len „sporný akt“).

Právny rámec

- 2 Podľa odôvodnení 10, 23, 24 a 29 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 2009, s. 1):

„(10) Látky by sa mali do prípravkov na ochranu rastlín pridávať iba vtedy, ak sa preukázalo, že prinášajú zjavný úžitok pre rastlinnú výrobu a že sa pri nich neočakávajú žiadne škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo zvierat ani žiadny neprijateľný účinok na životné prostredie. S cieľom dosiahnuť rovnakú úroveň ochrany vo všetkých členských štátoch by sa rozhodnutie o prijateľnosti alebo neprijateľnosti takýchto látok malo prijímať na úrovni Spoločenstva na základe harmonizovaných kritérií. Tieto kritériá by sa mali uplatňovať na prvé schválenie účinnej látky podľa tohto nariadenia. Na účinné látky, ktoré sú už schválené, by sa mali uplatňovať v čase obnovovania alebo preskúmania ich schválenia.

...

(23) Prípravky na ochranu rastlín, ktoré obsahujú účinné látky, možno pripraviť mnohými spôsobmi a používať na rozličné rastliny a rastlinné produkty za rôznych poľnohospodárskych, rastlinolekárskejších a environmentálnych (vrátane klimatických) podmienok. Autorizácie prípravkov na ochranu rastlín by mali preto udeľovať členské štáty.

(24) Ustanoveniami upravujúcimi autorizáciu sa musí zabezpečiť vysoká úroveň ochrany. Najmä pri udeľovaní autorizácií na prípravky na ochranu rastlín by sa cieľ ochrany zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia mal uprednostniť pred cieľom zlepšiť rastlinnú výrobu. Pred uvedením prípravkov na ochranu rastlín na trh by sa preto malo preukázať, že prinášajú zjavný úžitok pre rastlinnú výrobu a nemajú žiadny škodlivý účinok na zdravie ľudí alebo zvierat vrátane zdravia zraniteľných skupín ani žiadny neprijateľný účinok na životné prostredie.

...

(29) Jedným z prostriedkov zabezpečenia voľného pohybu tovaru v Spoločenstve je zásada vzájomného uznávania. S cieľom vyhnúť sa duplicite práce, znížiť administratívne zaťaženie priemyselného odvetvia a členských štátov a zabezpečiť zosúladenejšiu dostupnosť prípravkov na ochranu rastlín by autorizácie udelené jedným členským štátom mali uznať ostatné členské štáty, v ktorých sú porovnateľné poľnohospodárske, rastlinolekárske a environmentálne podmienky (vrátane klimatických). Na účely uľahčenia takéhoto vzájomného uznávania by sa Spoločenstvo malo rozdeliť do zón s takýmito porovnateľnými podmienkami. Environmentálne alebo poľnohospodárske podmienky špecifické pre územie jedného alebo viacerých členských štátov si však môžu vyžadovať, aby po podaní žiadosti členské štáty autorizáciu vydanú iným členským štátom uznali, zmenili a doplnili alebo aby odmietli autorizáciu prípravku na ochranu rastlín na svojom území, ak je to odôvodnené osobitnými environmentálnymi alebo poľnohospodárskymi podmienkami alebo ak nemožno dosiahnuť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí aj zvierat a životného prostredia požadovanú týmto nariadením. Vhodné podmienky by sa mohli vytvoriť tiež so zreteľom na ciele stanovené v národnom akčnom pláne prijatom v súlade so [smernicou

Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 2009, s. 71)].“

3 Článok 20 ods. 1 a 2 tohto nariadenia stanovuje:

„1. V súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 79 ods. 3 sa prijme nariadenie, ktorým sa ustanoví, že:

a) schválenie účinnej látky sa obnovuje, v prípade potreby za podmienok a v súlade s obmedzeniami, alebo

b) schválenie účinnej látky sa neobnovuje.

2. ...

V prípade zrušenia schválenia alebo jeho neobnovenia z dôvodu bezprostredných obáv o zdravie ľudí alebo zvierat alebo o životné prostredie sa prípravky na ochranu rastlín bezodkladne stiahnu z trhu.“

4 Podľa článku 36 uvedeného nariadenia:

„1. Členský štát, ktorý žiadosť skúma, vykoná nezávislé, objektívne a transparentné posúdenie na základe aktuálnych vedeckých a technických poznatkov, pričom použije usmerňovacie dokumenty dostupné v čase predloženia žiadosti. Všetkým členským štátom v tej istej zóne poskytne možnosť predložiť pripomienky, ktoré sa majú v posúdení zohľadniť.

...

2. Dotknuté členské štáty udedia alebo zamietnu autorizácie na základe záverov z posúdenia členského štátu, ktorý žiadosť skúma, ako sa ustanovuje v článkoch 31 a 32.

3. Odchylné od odseku 2 a s výhradou práva Spoločenstva možno stanoviť vhodné podmienky v súvislosti s požiadavkami uvedenými v článku 31 ods. 3 a 4 a iné opatrenia na zmiernenie rizika vychádzajúce z osobitných podmienok používania.

Ak sa obavy členského štátu v súvislosti so zdravím ľudí alebo zvierat alebo v súvislosti so životným prostredím nepodarí odstrániť stanovením vnútroštátnych opatrení na zmiernenie rizika uvedených v prvom pododseku, členský štát môže zamietnuť autorizáciu dotknutého prípravku na ochranu rastlín na svojom území, ak má vzhľadom na osobitné environmentálne alebo poľnohospodárske podmienky opodstatnený dôvod domnievať sa, že dotknutý prípravok naďalej predstavuje neprijateľné riziko pre zdravie ľudí alebo zvierat alebo pre životné prostredie.

...“

5 Článok 40 toho istého nariadenia, nazvaný „Vzájomné uznávanie“, stanovuje za podmienok, ktoré ukladá, možnosť držiteľa autorizácie udelenej v súlade s článkom 29 požiadať o autorizáciu na ten istý prípravok na ochranu rastlín v inom členskom štáte.

6 Článok 41 ods. 1 nariadenia č. 1107/2009 stanovuje:

„Členský štát, ktorému sa predložila žiadosť podľa článku 40, po preskúmaní žiadosti a sprievodných dokumentov podľa článku 42 ods. 1 a podľa potreby na základe situácie na vlastnom území autorizuje príslušný prípravok na ochranu rastlín za rovnakých podmienok ako členský štát, ktorý žiadosť skúmal, okrem prípadov, v ktorých sa uplatňuje článok 36 ods. 3“

7 Článok 43 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Autorizácia sa obnoví na základe žiadosti držiteľa autorizácie za predpokladu, že požiadavky uvedené v článku 29 sa naďalej plnia.

2. Do troch mesiacov od obnovenia schválenia účinnej látky, safenera alebo synergenta, ktoré prípravok na ochranu rastlín obsahuje, žiadateľ predloží tieto informácie:

...

5. Členské štáty rozhodnú o obnovení autorizácie prípravku na ochranu rastlín najneskôr dvanásť mesiacov po obnovení schválenia účinnej látky, safenera alebo synergenta, ktoré obsahuje.

6. Ak sa z dôvodov, na ktoré držiteľ autorizácie nemá vplyv, neprijme žiadne rozhodnutie o obnovení autorizácie pred uplynutím jej platnosti, príslušný členský štát predĺži platnosť autorizácie o čas potrebný na ukončenie skúmania a prijatie rozhodnutia o obnovení.“

8 Článok 78 ods. 3 uvedeného nariadenia stanovuje prijatie nariadenia obsahujúceho zoznam účinných látok zaradených do prílohy I k smernici Rady 91/414/EHS z 15. júla 1991 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh (Ú. v. ES L 230, 1991, s. 1; Mim. vyd. 03/011, s. 332), keďže tieto látky sa považujú za schválené podľa toho istého nariadenia.

Okolnosti predchádzajúce sporu

O schválení účinnej látky „glyfozát“ Európskou úniou

- 9 Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 540/2011 z 25. mája 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 1107/2009, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok (Ú. v. EÚ L 153, 2011, s. 1), bol prijatý zoznam podľa článku 78 ods. 3 nariadenia č. 1107/2009. Na tomto zozname bol uvedený glyfozát, pričom jeho schválenie platilo do 31. decembra 2015.
- 10 Vykonávacím nariadením (EÚ) 2015/1885 z 20. októbra 2015, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 540/2011, pokiaľ ide o predĺženie období schválenia účinných látok: ... glyfozát... (Ú. v. EÚ L 276, 2015, s. 48), a vykonávacím nariadením (EÚ) 2016/1056 z 29. júna 2016, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 540/2011, pokiaľ ide o predĺženie obdobia schválenia účinnej látky „glyfozát“ (Ú. v. EÚ L 173, 2016, s. 52), Komisia postupne predĺžila obdobie schválenia účinnej látky glyfozát do 30. júna 2016 a následne do 15. decembra 2017.
- 11 Sporným právnym aktom prijatým 12. decembra 2017 Komisia obnovila za určitých podmienok obdobie schválenia účinnej látky glyfozát do 15. decembra 2022.

O právomociach Regiónu Brusel-hlavné mesto v oblasti prípravkov na ochranu rastlín

- 12 Právomoci Regiónu Brusel-hlavné mesto v oblasti prípravkov na ochranu rastlín sú opísané v bodoch 9 až 17 napadnutého uznesenia. Tieto body, ktoré sa v rámci tohto odvolania nespochybňujú, znejú takto:
- „9. Žalobca, Región Brusel-hlavné mesto, je jedným z troch regiónov, ktorým sú podľa článku 39 Ústavy Belgicka, zverené určité právomoci.

10. Medzi ne patrí podľa článku 6 ods. 1 bodu II prvého pododseku loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 (osobitný zákon o inštitucionálnych reformách z 8. augusta 1980) (*Moniteur belge* z 15. augusta 1980, s. 9434, ďalej len „osobitný zákon“) „ochrana životného prostredia, najmä pôdy, pôdneho podložja, vody a ovzdušia pred znečistením a negatívnymi zásahmi“. Podľa tohto ustanovenia má žalobca právomoc upravovať na svojom území používanie prípravkov na ochranu rastlín.
11. Podľa článku 6 ods. 1 bodu II prvého pododseku osobitného zákona má však federálny orgán právomoc stanoviť „normy pre produkty“. Federálny orgán je teda tým orgánom, ktorý posudzuje žiadosti o autorizáciu uvedenia prípravkov na ochranu rastlín na trh a tieto autorizácie v Belgicku vydáva v súlade s článkom 28 ods. 1 nariadenia č. 1107/2009. Podľa článku 6 ods. 4 [prvého pododseku] osobitného zákona sa však na výkone tejto právomoci podieľajú aj regióny.
12. Článok 7 belgického kráľovského nariadenia z 28. februára 1994 o uchovávaní, uvádzaní na trh a používaní pesticídov na poľnohospodárske účely (*Moniteur belge* z 11. mája 1994, s. 12504) stanovuje, že je zakázané uvádzať na trh, vyrábať, dopravovať, dovážať, ponúkať, vystavovať, ponúkať na predaj, mať v držbe, získavať či používať pesticídy na poľnohospodárske účely, ak na to minister neudelil predchádzajúci súhlas. Podľa článku 8 tohto nariadenia „minister alebo úradník, ktorý bol na tento účel poverený ministrom, udeli súhlas na základe odporúčania výboru pre schvaľovanie uvedeného v článku 9“. Podľa článku 9 tohto nariadenia sa výbor pre schvaľovanie skladá z 12 členov menovaných ministrom, medzi ktorými je aj „odborník z Bruselského regiónu navrhnutý ministrom pre Región Brusel-hlavné mesto“.
13. Dňa 20. júna 2013 žalobca prijal výnos o udržateľnom používaní pesticídov v Regióne Brusel-hlavné mesto (*Moniteur belge* z 21. júna 2013, s. 40062, ďalej len „výnos z 20. júna 2013“). V zmysle jeho článku 1 prvého odseku sa týmto výnosom preberá smernica [2009/128].
14. Podľa článku 1 tretieho odseku výnosu z 20. júna 2013 žalobca „môže určiť pesticídy, ktorých používanie je zakázané z dôvodu rizík, ktoré predstavujú pre ľudské zdravie alebo životné prostredie“.
15. Dňa 10. novembra 2016 žalobca prijal na základe výnosu z 20. júna 2013 nariadenie o zákaze používania pesticídov obsahujúcich glyfozát v Regióne Brusel-hlavné mesto (*Moniteur belge* z 2. decembra 2016, s. 79492, ďalej len „nariadenie z 10. novembra 2016“).
16. Zo žaloby vyplýva, že nariadenie z 10. novembra 2016 je predmetom žaloby o neplatnosť podanej na sporové oddelenie Conseil d'État [Štátna rada, (Belgicko)]. Žaloba sa týka predovšetkým údajného porušenia niektorých ustanovení nariadenia č. 1107/2009 a článkov 34, 35 a 36 ZFEÚ. V tejto veci sa žalobkyňa domnieva, že schválenie glyfozátu na úrovni Únie a autorizácia určitých prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich túto látku belgickým federálnym orgánom nemôžu byť ohrozené úplným zákazom používania uvedených prípravkov na území Regiónu Brusel-hlavné mesto.
17. Napokon treba uviesť, že žalobca je zapojený do činnosti komitologických výborov na úrovni Únie a striedavo v nich zastupuje Belgické kráľovstvo. V rámci tohto oprávnenia sa zúčastnil rokovaní s ostatnými belgickými regiónmi pred začatím prác týkajúcich sa účinnej látky glyfozát v rámci Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá) prostredníctvom koordinačného výboru pre medzinárodnú politiku životného prostredia zriadeného dohodou o spolupráci medzi federálnym štátom, Flámskym regiónom, Valónskym regiónom a [žalobcom] z 5. apríla 1995 (*Moniteur belge* z 13. decembra 1995, s. 33436).“

Žaloba na Všeobecnom súde a napadnuté uznesenie

- 13 Žalobou podanou do kancelárie Všeobecného súdu 8. marca 2018 Región Brusel-hlavné mesto žiadal zrušenie sporného právneho aktu.
- 14 Samostatným podaním Komisia vzniesla na základe článku 130 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu námietku neprípustnosti založenú na neexistencii aktívnej legitímácie odvolateľa.
- 15 Všeobecný súd napadnutým uznesením vyhovel tejto námietke a zamietol žalobu ako neprípustnú z dôvodu, že Región Brusel-hlavné mesto nie je priamo dotknutý sporným právnym aktom v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

Návrhy účastníkov odvolacieho konania

- 16 Svojím odvolaním Región Brusel-hlavné mesto navrhuje, aby Súdny dvor:
 - zrušil napadnuté uznesenie,
 - vyhlásil žalobu o neplatnosť za prípustnú a vrátil vec Všeobecnému súdu,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania na oboch stupňoch.
- 17 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:
 - zamietol odvolanie,
 - uložil odvolateľovi povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

Úvodné poznámky

- 18 Treba pripomenúť, že žalobu regionálnej alebo miestnej entity nemožno považovať za žalobu členského štátu, a preto musí spĺňať podmienky prípustnosti uvedené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. mája 2006, Regione Siciliana/Komisia, C-417/04 P, EU:C:2006:282, body 21 až 24).
- 19 Dané ustanovenie podmieňuje prípustnosť žaloby podanej fyzickou alebo právnickou osobou proti rozhodnutiu, ktoré je jej určené, ako je to v prejednávanej veci v prípade Regiónu Brusel-hlavné mesto, a to tým, že je týmto rozhodnutím priamo a osobne dotknutá alebo, pokiaľ ide o regulačný právny akt, tým, že je ním priamo dotknutá a tento regulačný akt si nevyžaduje vykonávacie opatrenia.
- 20 V prejednávanej veci Všeobecný súd, ktorému bola predložená námietka neprípustnosti založená na nedostatku právneho záujmu Regiónu Brusel-hlavné mesto, obmedzil svoje preskúmanie len na otázku, či bol tento región uvedeným aktom priamo dotknutý, a napadnutým uznesením rozhodol, že táto podmienka splnená nebola.
- 21 Na podporu svojho odvolania proti tomuto uzneseniu uvádza Región Brusel-hlavné mesto dva odvolacie dôvody založené po prvé na porušení Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaného v Aarhuse 25. júna 1998 a schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím

Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 1; ďalej len „Aarhuský dohovor“) a po druhé na tom, že Všeobecný súd nesprávne dospel k záveru, že odvolateľ nie je sporným aktom priamo dotknutý.

O prvom odvolacom dôvode založenom na porušení Aarhuského dohovoru

Argumentácia účastníkov konania

- 22 V prvej časti svojho odvolacieho dôvodu Región Brusel-hlavné mesto vytýka Všeobecnému súdu, že v bodoch 34 až 36 napadnutého uznesenia odmietol pri preskúmaní prípustnosti jeho žaloby zohľadniť článok 9 Aarhuského dohovoru. Zastáva názor, že keďže táto žaloba patrí do pôsobnosti tohto dohovoru, podmienky prípustnosti stanovené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ sa majú vykladať vo svetle tohto článku 9 Aarhuského dohovoru týkajúceho sa prístupu k spravodlivosti.
- 23 V druhej časti svojho odvolacieho dôvodu odvolateľ vytýka Všeobecnému súdu, že v bode 37 napadnutého uznesenia usudzoval, že odvolateľ nedostatočne spresnil, ako môže odkaz na Aarhuský dohovor ovplyvniť posúdenie jeho priamej a osobnej dotknutosti v prejednávanej veci.
- 24 Komisia navrhuje zamietnuť odvolací dôvod v celom rozsahu.

Posúdenie Súdnyh dvorom

- 25 Pokiaľ ide o prvú časť prvého odvolacieho dôvodu, treba pripomenúť, že podľa článku 216 ods. 2 ZFEÚ medzinárodné dohody uzavreté Úniou síce zaväzujú jej inštitúcie, a v dôsledku toho majú prednosť pred aktmi, ktoré tieto inštitúcie prijímajú (rozsudky z 3. júna 2008, Intertanko a i., C-308/06, EU:C:2008:312, bod 42; z 21. decembra 2011, Air Transport Association of America a i., C-366/10, EU:C:2011:864, bod 50 a citovaná judikatúra, a z 13. januára 2015, Rada a Komisia/Stichting Natuur en Milieu a Pesticide Action Network Europe, C-404/12 P a C-405/12 P, EU:C:2015:5, bod 44), ale tieto medzinárodné dohody nemôžu mať prednosť pred primárnym právom Únie.
- 26 Z toho vyplýva, že článok 9 Aarhuského dohovoru nemôže mať za účinok zmenu podmienok prípustnosti žalôb o neplatnosť stanovených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.
- 27 Za týchto okolností sa preto prvá časť prvého odvolacieho dôvodu, ktorá je založená na tom, že Všeobecný súd posudzoval prípustnosť žaloby bez prihladnutia na Aarhuský dohovor, musí zamietnuť.
- 28 Okrem toho keďže tvrdenie založené na odmietnutí Všeobecného súdu zohľadniť článok 9 Aarhuského dohovoru sa musí zamietnuť, kritika odôvodnenia, na základe ktorého Všeobecný súd v bode 37 napadnutého uznesenia uvedené tvrdenie odmietol, je irelevantná. V dôsledku toho treba druhú časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť.
- 29 Z uvedeného vyplýva, že prvý odvolací dôvod sa musí zamietnuť.

O druhom odvolacom dôvode založenom na tom, že Všeobecný súd nesprávne dospel k záveru, že odvolateľ nie je sporným právnym aktom priamo dotknutý

- 30 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora podmienka „priamej dotknutosti“ znamená, že opatrenie musí po prvé priamo ovplyvňovať právne postavenie jednotlivca, a po druhé nesmie ponechávať žiaden priestor na voľnú úvahu jeho adresátom povereným jeho vykonávaním, keďže toto vykonávanie má úplne automatický charakter a vyplýva zo samotnej právnej

úpravy Únie bez uplatnenia iných sprostredkujúcich ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. mája 1998, *Glencore Grain/Komisia*, C-404/96 P, EU:C:1998:196, bod 41, a z 5. novembra 2019, *ECB a i./Trasta Komerčbanka a i.*, C-663/17 P, C-665/17 P a C-669/17 P, EU:C:2019:923, bod 103).

- 31 S prihliadnutím na túto judikatúru treba preskúmať druhý odvolací dôvod, ktorý sa delí na štyri časti.

O prvej časti druhého odvolacieho dôvodu

– Argumentácia účastníkov konania

- 32 V prvej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Región Brusel-hlavné mesto tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 50 až 55 napadnutého uznesenia nesprávne usudzoval, že sporný akt nemal za následok zachovanie platnosti existujúcich autorizácií na uvedenie na trh prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich účinnú látku glyfozát. Týmto aktom sa totiž umožnilo, aby aj naďalej trvali účinky týchto autorizácií, zatiaľ čo bez obnovenia schválenia tejto účinnej látky by sa *ipso facto* skončila ich platnosť.

- 33 Komisia navrhuje zamietnuť prvú časť druhého odvolacieho dôvodu.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 34 Z článku 20 ods. 2 druhého pododseku nariadenia č. 1107/2009 vyplýva, že ak normotvorca Únie neobnoví schválenie účinnej látky z dôvodu bezprostredných obáv o zdravie ľudí alebo zvierat alebo o životné prostredie, autorizácie na uvedenie na trh prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich túto účinnú látku vydané členskými štátmi sú neplatné a tieto prípravky sa bezodkladne stiahnu z trhu.
- 35 Obnovenie schválenia účinnej látky však nemá rovnaký účinok ako neexistencia takého obnovenia. Nevedie totiž k potvrdeniu, predĺženiu alebo obnoveniu autorizácií na uvedenie prípravkov na ochranu rastlín na trh, ktoré túto látku obsahujú, keďže ich držiteľia musia podľa článku 43 ods. 2 nariadenia č. 1107/2009 požiadať o ich obnovenie do troch mesiacov od schválenia účinnej látky, o ktorej musia samotné členské štáty rozhodnúť do dvanástich mesiacov v súlade s piatym odsekom tohto článku.
- 36 V dôsledku toho sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že sporný právny akt nemal za následok potvrdenie platnosti autorizácií na uvedenie na trh prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich účinnú látku glyfozát.

O druhej časti druhého odvolacieho dôvodu

– Argumentácia účastníkov konania

- 37 V druhej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Región Brusel-hlavné mesto spochybňuje odôvodnenie, na základe ktorého Všeobecný súd v bodoch 56 až 59 napadnutého uznesenia odmietol jeho tvrdenie založené na tom, že je sporným právnym aktom priamo dotknutý vzhľadom na to, že tento právny akt ho na základe článku 43 ods. 5 nariadenia č. 1107/2009 zaväzoval rozhodnúť o obnovení autorizácií prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich glyfozát v maximálnej lehote dvanástich mesiacov od nadobudnutia jeho platnosti.
- 38 Po prvé Všeobecný súd sa údajne dopustil pochybenia, keď v bode 57 napadnutého uznesenia rozhodol, že povinnosť rozhodnúť o žiadostiach o obnovenie autorizácií na uvedenie na trh prípravkov na ochranu rastlín má belgický federálny orgán, a nie Región Brusel-hlavné mesto. Ten sa totiž

nevyhnutne zúčastňuje rozhodovacieho postupu, keďže jeho zástupca je podľa vnútroštátneho práva členom schvaľovacieho výboru, ktorého stanovisko musí minister zodpovedný za obnovenie uvedených žiadostí zohľadniť.

- 39 Po druhé Všeobecný súd sa tiež údajne dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 58 napadnutého uznesenia usudzoval, že účasť Regiónu Brusel-hlavné mesto na preskúmaní žiadostí o obnovenie autorizácií na uvedenie na trh prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich glyfozát je dôsledkom priameho účinku článku 43 ods. 5 a 6 nariadenia č. 1107/2009, a nie sporného právneho aktu. Vo viacerých veciach bola totiž priama dotknutosť žalobcu prípustná, hoci právny akt, ktorý napádal, sa ho týkal len prostredníctvom iného aktu Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. mája 2017, *Deza/ECHA*, T-115/15, EU:T:2017:329, body 30 až 35).
- 40 Komisia navrhuje, aby sa druhá časť druhého odvolacieho dôvodu zamietla.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

- 41 V prvom rade je nesporné, že povinnosť uložená členským štátom na základe článku 43 ods. 5 a 6 nariadenia č. 1107/2009 jednak rozhodnúť o žiadosti o obnovenie autorizácie prípravku na ochranu rastlín na trh v lehote maximálne 12 mesiacov od obnovenia schválenia účinnej látky obsiahnutej v tomto prípravku, pričom táto žiadosť sa musí podať v lehote troch mesiacov od predĺženia schválenia tejto účinnej látky, a jednak, pokiaľ nie je žiadne rozhodnutie o obnovení autorizácie prijaté pred uplynutím jej platnosti, predĺžiť platnosť autorizácie na dobu nevyhnutnú, prináleží belgickému federálnemu orgánu, ktorý má podľa príslušného vnútroštátneho práva právomoc „stanoviť normy pre produkty“, a nie regiónom, medzi ktoré patrí aj odvolateľ.
- 42 Je síce nesporné, že podľa vnútroštátneho práva sa regióny „podieľajú na príprave federálnych predpisov v oblasti noriem produktov“ a že najmä podľa článku 7 kráľovského nariadenia z 28. februára 1994 môže byť uvedenie prípravku na ochranu rastlín na trh a jeho používanie schválené príslušným federálnym ministrom až po vydaní stanoviska výboru, v ktorom je Región Brusel-hlavné mesto zastúpený svojím odborníkom, táto poradná právomoc však nie je dôsledkom priameho účinku článku 43 ods. 5 a 6 nariadenia č. 1107/2009. Za týchto podmienok sa musí kritika vznesená proti bodu 57 napadnutého uznesenia zamietnuť.
- 43 V druhom rade treba konštatovať, že na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľ, Všeobecný súd v bode 58 napadnutého uznesenia neuviedol, že by účasť Regiónu Brusel-hlavné mesto na preskúmaní žiadostí o obnovenie autorizácií na uvedenie na trh prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich glyfozát bola dôsledkom priameho účinku článku 43 ods. 5 a 6 nariadenia č. 1107/2009, a nie sporného právneho aktu. Všeobecný súd sa totiž v tomto bode obmedzil len na konštatovanie, že odvolateľ sa svojím tvrdením, tak, ako ho predložil, nedovoľoval účinkov samotného sporného aktu, ale len účinkov článku 43 ods. 5 a 6 nariadenia. Preto je kritika bodu 58 napadnutého uznesenia vznesená odvolateľom takisto neúčinná.
- 44 Okrem toho, keďže prvý dôvod pre zamietnutie tvrdenia odvolateľa Všeobecným súdom, uvedený v bode 57 napadnutého uznesenia, je dôvodný, ako bolo uvedené v bode 42 tohto rozsudku, druhý dôvod pre zamietnutie toho istého tvrdenia, uvedený v bode 58 napadnutého uznesenia, je subsidiárny. Kritika odvolateľa je teda neúčinná aj z tohto dôvodu (pozri analogicky rozsudok z 13. septembra 2007, *Common Market Fertilizers/Komisia*, C-443/05 P, EU:C:2007:511, bod 137), a musí sa preto zamietnuť.
- 45 Z uvedeného vyplýva, že druhá časť druhého odvolacieho dôvodu sa musí zamietnuť.

O tretej časti druhého odvolacieho dôvodu

– Argumentácia účastníkov konania

- 46 V tretej časti druhého odvolacieho dôvodu odvolateľ kritizuje dôvody, pre ktoré Všeobecný súd zamietol v bodoch 60 až 63 napadnutého uznesenia jeho tvrdenie založené na tom, že vzhľadom na postup vzájomného uznávania, stanovený v bodoch 40 až 42 nariadenia č. 1107/2009, má sporný právny akt za následok do značnej miery neutralizáciu možnosti schvaľovacieho výboru, a v dôsledku toho jeho vlastnej schopnosti namietat voči autorizácii prípravku na ochranu rastlín obsahujúceho glyfozát, pokiaľ bol tento prípravok už povolený v inom členskom štáte.
- 47 Po prvé Región Brusel-hlavné mesto vytýka Všeobecnému súdu, že usudzoval, že postup vzájomného uznávania nie je automatický a že články 41 ods. 1 a 36 ods. 3 nariadenia č. 1107/2009 ponechávajú členskému štátu, ktorému bola predložená žiadosť o vzájomné uznanie, priestor na voľnú úvahu. Okrem toho posúdenie Všeobecného súdu nebolo odôvodnené.
- 48 Po druhé Región Brusel-hlavné mesto zastáva názor, že Všeobecný súd v bode 63 napadnutého uznesenia zjavne nesprávne uviedol, že účinky postupu vzájomného uznávania nie sú dôsledkom priameho účinku napadnutého právneho aktu.
- 49 Komisia navrhuje zamietnuť tretiu časť druhého odvolacieho dôvodu.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 50 Po prvé z judikatúry citovanej v bode 30 tohto rozsudku vyplýva, že jednou z dvoch kumulatívnych podmienok, ktoré umožňujú preukázať, že sa určité opatrenie priamo dotýka jednotlivca, je to, že neponecháva žiaden priestor na voľnú úvahu svojim adresátom povereným jeho vykonávaním.
- 51 Ako pripomenul Všeobecný súd v bode 61 napadnutého uznesenia, keď sa členskému štátu doručí žiadosť o autorizáciu prípravku na ochranu rastlín na trh už schváleného na použitie iným členským štátom, nie je povinný jej vyhovieť, pretože v prvom rade mu článok 41 ods. 1 nariadenia č. 1107/2009 umožňuje zohľadniť situáciu na vlastnom území, a v druhom rade článok 36 ods. 3, na ktorý sa odvoláva článok 41, po prvé spresňuje, že môže zaviesť opatrenia na zmiernenie rizika v súvislosti so zdravím ľudí alebo zvierat alebo v súvislosti so životným prostredím, a po druhé môže zamietnuť autorizáciu, pokiaľ sa opatreniami na zmiernenie rizika nepodarí vyvrátiť jeho obavy vyplývajúce z jeho osobitných environmentálnych alebo poľnohospodárskych podmienok. Všeobecný súd preto správne dospel k záveru, že postup vzájomného uznávania nie je automatický, a ponecháva členskému štátu, ktorému bola predložená žiadosť, priestor na voľnú úvahu.
- 52 Z uvedeného vyplýva, že odvolateľ nemôže vytýkať Všeobecnému súdu, že sa v tomto bode dopustil nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočného odôvodnenia.
- 53 Po druhé a každopádne – na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľ – Všeobecný súd správne konštatoval, že účinky postupu vzájomného uznávania nie sú samy osebe dôsledkom priameho účinku sporného aktu. Treba totiž uviesť, že schválenie účinnej látky je len jednou z požiadaviek vymenovaných v článku 29 ods. 1 nariadenia č. 1107/2009, ktorým podlieha autorizácia prípravku na ochranu rastlín obsahujúceho danú účinnú látku na trh. Okrem toho vydanie takej autorizácie v jednom členskom štáte nevedie automaticky k autorizácii v ostatných členských štátoch, pretože článok 40 vo svojich podmienkach stanovuje, že držiteľ autorizácie udelennej v členskom štáte môže v súlade s postupom vzájomného uznávania požiadať o autorizáciu na ten istý prípravok na ochranu rastlín v inom členskom štáte. Napokon, ako bolo uvedené v predchádzajúcom bode, tento posledný uvedený členský štát nie je povinný udeliť túto autorizáciu za každých okolností.

54 Z uvedeného vyplýva, že tretiu časť druhého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť.

O štvrtej časti druhého odvolacieho dôvodu

– Argumentácia účastníkov konania

- 55 Vo štvrtej časti druhého odvolacieho dôvodu odvolateľ kritizuje odôvodnenie uvedené v bodoch 66 až 77 napadnutého uznesenia, ktorým Všeobecný súd zamietol jeho tvrdenie založené na účinkoch sporného právneho aktu na platnosť nariadenia z 10. novembra 2016, a v dôsledku toho na jeho účinky na súdne spory, ktorých predmetom je toto nariadenie.
- 56 Po prvé Región Brusel-hlavné mesto zastáva názor, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď na podmienku priamej dotknutosti uplatnil kritérium uvedené vo svojom rozsudku z 5. októbra 2005, Land Oberösterreich a Rakúsko/Komisía (T-366/03 a T-235/04, EU:T:2005:347), pokiaľ ide o osobnú dotknutosť, čím si zamenil obe požiadavky uvedené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.
- 57 Po druhé Región Brusel-hlavné mesto vytyka Všeobecnému súdu, že neprijal mieru rizika, ktoré sporný akt predstavuje pre platnosť zákazu používania pesticídov obsahujúcich glyfozát, ktorý bol stanovený v jeho nariadení z 10. novembra 2016.
- 58 Po tretie Región Brusel-hlavné mesto tvrdí, že prijatie nariadenia z 10. novembra 2016 bolo napriek nepriaznivému právnemu kontextu založené na dôvodoch všeobecného záujmu politického charakteru, a nielen na právnych úvahách.
- 59 Po štvrté napadnuté uznesenie podľa Regiónu Brusel-hlavné mesto zjavne odporuje rozsudku Všeobecného súdu z 13. decembra 2018, Ville de Paris, Ville de Bruxelles a Ayuntamiento de Madrid/Komisía (T-339/16, T-352/16 a T-391/16, EU:T:2018:927). V tomto poslednom uvedenom rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že žalujúce mestá, ktoré prijali opatrenia na zníženie znečistenia ovzdušia spojeného s automobilovou prevádzkou na svojom území, sú priamo dotknuté nariadením, ktoré stanovuje maximálne povolené hodnoty emisií oxidu dusíka v reálnej premávke pre ľahké osobné a úžitkové vozidlá na vyššej úrovni, ako stanovuje norma „Euro 6“. Inými slovami Všeobecný súd usudzoval, že len virtuálna protiprávnosť takých opatrení, teda taká, ktorá ešte nebola konštatovaná v súdnom rozhodnutí, z pohľadu uvedeného opatrenia postačuje na to, aby predmetné mestá boli priamo dotknuté. V napadnutom uznesení pritom Všeobecný súd dospel k záveru, že virtuálna protiprávnosť nariadenia z 10. novembra 2016 z pohľadu sporného právneho aktu nepostačuje na preukázanie toho, že odvolateľ je priamo dotknutý týmto rozhodnutím.
- 60 Po piate Región Brusel-hlavné mesto vytyka Všeobecnému súdu, že napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil, keď sa nezaoberal tvrdením, podľa ktorého sporný právny akt priamo ovplyvňuje jeho právne postavenie tým, že zachovalo aktívnu legitímáciu autorov žaloby o neplatnosť proti nariadeniu z 10. novembra 2016.
- 61 Komisia navrhuje zamietnuť štvrtú časť druhého odvolacieho dôvodu.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 62 Po prvé skutočnosť, že Všeobecný súd podľa odvolateľa nesprávne vyložil svoju vlastnú judikatúru, nepredstavuje sama osebe nesprávne právne posúdenie, na ktorom by mohlo byť založené odvolanie. Okrem toho výhrada založená na zámene medzi kritériami priamej dotknutosti a osobnej dotknutosti neobsahuje žiadne spresnenie, ktoré by umožnilo posúdiť jej dôvodnosť, a preto ju treba zamietnuť.

- 63 Po druhé treba uviesť, že zákonnosť nariadenia z 10. novembra 2016, spochybnená v rámci žaloby pred Štátnou radou, nemôže byť v žiadnom prípade dotknutá sporným právnym aktom, pretože tento akt bol prijatý po prijatí tohto nariadenia. Okrem toho ani riziko žaloby o určenie nesplnenia povinnosti na návrh Komisie, naznačené v odvolaní, ani pochybnosti o platnosti režimu zákazu používania pesticídov obsahujúcich glyfozát s ohľadom na Ústavu Belgicka, ktorých vzťah so sporným aktom žalobca nevysvetlil, nemôžu preukázať, že sa ho tento akt priamo dotýka. Za týchto podmienok odvolateľ nepreukázal, že sporný právny akt predstavuje riziko pre tento režim zákazu.
- 64 Po tretie z judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 30 tohto rozsudku vyplýva, že podmienka „priamej dotknutosti“ znamená, že dotknuté opatrenie musí mať priame účinky na právne postavenie fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá má v úmysle podať žalobu podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Takáto podmienka sa teda musí posudzovať výlučne vzhľadom na právne účinky opatrenia, pričom jeho prípadné politické účinky nemajú na toto posúdenie vplyv. Toto tvrdenie sa preto musí zamietnuť.
- 65 Po štvrté v argumentácii odvolateľa založenej na rozsudku Všeobecného súdu z 13. decembra 2018, Ville de Paris, Ville de Bruxelles a Ayuntamiento de Madrid/Komisia (T-339/16, T-352/16 a T-391/16, EU:T:2018:927), sa neuvádza, v čom by skutočnosť – ak by sa preukázala – že riešenie prijaté v napadnutom uznesení odporuje uvedenému rozsudku, mohla sama osebe spôsobiť protiprávnosť tohto uznesenia. Túto výhradu treba teda tiež zamietnuť.
- 66 Po piate Región Brusel-hlavné mesto síce vytyka Všeobecnému súdu, že sa nezaoberal jeho tvrdením, podľa ktorého sporný právny akt priamo ovplyvňuje jeho právne postavenie zachovaním aktívnej legitímácie autorov žaloby o neplatnosť proti nariadeniu z 10. novembra 2016, ale treba uviesť, že toto tvrdenie odvolateľ uviedol až v reakcii na námietku neprípustnosti, ktorú vzniesla Komisia. V dôsledku toho ho nemožno považovať za žalobný dôvod, ktorý bol Všeobecný súd povinný preskúmať. Táto výhrada sa preto musí zamietnuť.
- 67 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že štvrtú časť druhého odvolacieho dôvodu, ako aj celé odvolanie treba zamietnuť.

O trovách

- 68 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora uplatniteľného na základe článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla uložiť Regiónu Brusel-hlavné mesto povinnosť nahradiť trovy konania a tento nemal úspech vo svojich dôvodoch, treba mu uložiť povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Región Brusel-hlavné mesto je povinný nahradiť trovy konania.

Podpisy